

KLASTERING ASOSIDA TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANISH IMKONIYATLARI

Ramatov Murat Qalvayevich

Navoiy davlat pedagogika instituti Tarix fakulteti 3-kurs
talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10799358>

ARTICLE INFO

Received: 06th March 2024

Accepted: 07th March 2024

Published: 09th March 2024

KEYWORDS

*innovation yondoshuv,
jozibadorlik, kompleks
yondashish, salohiyat, samara,
infratuzilma, ijodiy yondashuv,
istiqlol.*

ABSTRACT

Ushbu maqola turizm infratuzilmasini klasterlash kontseptsiyasini, uning tarixiy evolyutsiyasini, asosiy tarkibiy qismlarini, afzalliklarini, muammolarini va kelajakdagi imkoniyatlarini, aniq misollar, muvaffaqiyatli modellarni tahlil qilish, klasterlashtirish innovatsiyalar, iqtisodiy o'sish va sayyohlik sanoatida tashrif buyuruvchilar tajribasini oshirishga qanday ta'sir qilishi haqida fikr yuritilgan.

Turizm infratuzilmasini klasterlash butun dunyo bo'ylab yo'nalishlarning raqobatbardoshligi va barqarorligini oshirishga qaratilgan strategik yondashuv sifatida paydo bo'ldi. Yaqinlik, hamkorlik va umumiy resurslarning afzalliklaridan foydalangan holda, klasterlash turizm aktivlarini rivojlantirish va boshqarishni optimallashtirish uchun istiqbolli asosni taklif qiladi.

Sayohat tajribasini tasavvur qiling-a, bu yerda sizga kerak bo'lgan hamma narsa qulay tarzda birlashtirilgan, masalan, sizni qazishingizni kutayotgan attraksionlar va qulayliklar. Bu sayyohlik infratuzilmasini klasterlashning mohiyatidir – strategik yondashuv bo'lgan joy ichida tegishli ob'ektlar va xizmatlarni guruhlariga ajratadi. tashrif buyuruvchilar uchun muammosiz va yoqimli tajriba.

Turizmda klasterlashtirish yangicha fikr emas. Darhaqiqat, bu qadimgi tsivilizatsiyalar olomoni jalb qilish uchun o'zlarining mo'jizalarini bir joyga to'plaganliklari tarix yilnomalarida aks etadi. Bugungi kunga tez sur'at bilan qarasangiz, bu kontseptsiya qanday qilib turizmni rivojlantirishga qaratilgan murakkab strategiyaga aylanganini ko'rasiz. Bu qasoskorlarning yig'ilishiga o'xshaydi, lekin super qahramonlar o'rniga mehmonxonalar, do'konlar va tadbirlar mavjud. Tasavvur qiling: turizm infratuzilmasini klasterlash orqali yo'nalishlar ko'proq tashrif buyuruvchilarni jalb qilishi, mahalliy biznesni rag'batlantirishi va iqtisodiy o'sishning to'liq ta'sirini yaratishi mumkin. Ko'lmakka shag'al tashlab, farovonlik to'liqlarining uzoq-uzoqlarga tarqalishini tomosha qilishdek. Bu klasterli infratuzilmaning sehidir - bu nafaqat sayyohlar hayotini osonlashtiradi, balki bir vaqtning o'zida qiziqarli, sarguzasht va madaniyatning konsentrlangan dozasini taklif qilish orqali ularning tajribasini oshiradi.

Mehmonxonalar va transport markazlaridan tortib sayyohlik joylari va dam olish maskanlarigacha jismoniy infratuzilma turizm klasterlarining asosini tashkil qiladi. Bu sayohatchilar uchun magnit bo'lgan jonli va yaxlit manzilni yaratish uchun birlashadigan qurilish bloklariga o'xshaydi. Yumshoq infratuzilma omillari, masalan, siyosat, hamkorlik va jamoatchilik ishtiroki turizm klasterlari muvaffaqiyatida hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Maxsus mintaqalar kabi muvaffaqiyatli klasterli turizm yo'nalishlarining sahnalari orqasiga nazar tashlash ushbu dinamik ekotizimlarning ichki ishini ochib beradi. Ularning qanday o'tishini va rivojlanishini o'rganib, boshqa yo'nalishlar ilhom olishi va muvaffaqiyatga erishish uchun o'zlarining klaster strategiyalarini moslashtirishi mumkin. Turizmning buyuk gobelenida har bir klasterli yo'nalish o'zining g'alaba va qiyinchiliklar haqidagi o'ziga xos hikoyasini to'qadi. Etakchi klasterli sayyohlik yo'nalishlari tajribasidan o'rganib, intiluvchi yo'nalishlar qimmatli tushunchalarni to'plashi va jozibali va samarali turizm klasterlarini yaratish yo'lidagi umumiy tuzoqlardan qochishi mumkin.

Turizm infratuzilmasini klasterlash haqida gap ketganda, qog'ozbozlik va siyosat to'siqlaridan o'tish o'rmonda to'mtoq machete bilan sayr qilishga urinishdek tuyulishi mumkin. Tartibga solish muammolarini yengish yaxlit rivojlanishni rag'batlantirish uchun turli xil siyosatlarni, hududlarni ajratish qoidalarini va litsenziyalash talablarini uyg'unlashtirish yo'llarini topishni anglatadi. Bu bir guruh tanlab yeyuvchilarni restoranga rozi bo'lishga ko'ndirishga o'xshaydi - bu oson emas, lekin to'g'ri yondashuv bilan amalga oshirilishi mumkin. Klaster turizm infratuzilmasining atrof-muhitga ta'siri Jenga o'yiniga o'xshaydi - bitta noto'g'ri harakat va butun minora qulab tushadi. O'sishni barqarorlik bilan muvozanatlash, haddan tashqari to'lib ketish, yashash joylarini yo'q qilish va resurslarning oldini olish uchun juda muhimdir. Barqaror amaliyotlarni klasterlashgan turizm infratuzilmasiga kiritish tostga avakado qo'shishga o'xshaydi - sayyora uchun zamonaviy va mazali. Yashil binolar dizaynidan tortib qayta tiklanadigan energiya manbalarigacha, barqarorlikni qamrab olish nafaqat eko-ongli sayohatchilarni jalb qiladi, balki maqsad uchun yorqin kelajakni ham ta'minlaydi. Klasterni rivojlantirish haqida gap ketganda, mahalliy hamjamiyatlarni jalb qilish muhim ahamiyatga ega - bu ziyofat uyushtirish va qo'shnilarni taklif qilishni unutish kabi; noqulay va samarasiz. Aholi bilan muloqot qilish, mahalliy biznesni qo'llab-quvvatlash va madaniy almashinuvni rag'batlantirish orqali sayyohlik klasterlari nafaqat tashrif buyuruvchilar uchun markazga, balki barcha ishtirokchilarga foyda keltiradigan jonli joylarga aylanishi mumkin.

Turizm klasteri tashabbuslarida davlat va xususiy tashkilotlar o'rtasidagi hamkorlik do'st politsiya filmiga o'xshaydi - turli uslublar, lekin g'olib jamoa. Resurslar, tajriba va qarashlarni birlashtirib, manfaatdor tomonlar klasterli turizm infratuzilmasida innovatsiyalar, investitsiyalar va barqaror o'sishni rag'batlantiradigan sinergiya yaratishi mumkin. Mahalliy hamjamiyatlarni va mahalliy aholi guruhlarini klasterni rivojlantirishga jalb qilish shunchaki belgilash katakchasidagi mashq emas - bu retseptga uni haqiqiy va unutilmas qiladigan maxfiy ingredientlarni qo'shishga o'xshaydi. An'analarni hurmat qilish, merosni asrab-avaylash va manfaatlarni teng taqsimlash orqali turizm klasterlari inklyuziv va mas'uliyatli rivojlanish katalizatoriga aylanishi mumkin.

Klasterli turizm infratuzilmasi kelajagi ilmiy-fantastik filmga o'xshaydi - dronlar, sun'iy intellekt va tashrif buyuruvchilarni yangi sohalarga olib boradigan ajoyib tajribalar bilan to'la.

Aqli mehmonxonalaridan virtual reallik sayohatlarigacha, texnologik innovatsiyalarni o'zlashtirish tashrif buyuruvchilar tajribasini oshirishi, operatsiyalarni soddalashtirishi va barqaror o'sish uchun yangi imkoniyatlarni ochishi mumkin. Turizmda rivojlanayotgan bozor tendentsiyalarini kuzatib borish, to'lqinga chiqishga o'xshaydi - hayajonli, oldindan aytib bo'lmaydigan va vaqti-vaqti bilan yo'q bo'lib ketadi. Tajribali sayohatlarning kuchayishi, shaxsiy tajribaga bo'lgan talab yoki global voqealarning ta'siri bo'ladimi, bozor dinamikasini tushunish va moslashish turizm klasterlariga tegishli, barqaror va kelajakda nima bo'lishidan qat'iy nazar tayyor bo'lib qolishiga yordam beradi. Barqaror va raqobatbardosh manzillarni rivojlantirish sari dinamik yo'lni taqdim etadi. Destinatsiyalar turistik takliflarini yaxshilash uchun innovatsion yechimlarni izlashda davom etar ekan, klasterlash tamoyillari hamkorlik, samaradorlik va rivojlanish uchun strategik asosni taklif qiladi. Muvaffaqiyatli misollarni o'rganish va muammolarni faol hal qilish orqali manfaatdor tomonlar klasterli turizm infratuzilmasi sayohatchilar va jamoalarning o'zgaruvchan ehtiyojlarini qondiradigan jonli va barqaror yo'nalishlarni shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydigan kelajakka yo'l ochishi mumkin.

Xulosa qilib aytganda Butunjahon turizm tashkilotining tavsiyalari va mezonlariga e'tibor qaratish, mazkur bozordagi talab va taklifning o'zaro mutanosibligiga erishish talab etiladi. Masalan, ichki turizm bozorida narxlar darajasini qaytadan ko'rib chiqish, xorijiy turistik firmalarga berayotgan takliflar va ta'riflarni «cho'ntakbop» qilish ularning qiziqishlari oshishiga olib keladi. Bu, o'z navbatida, xizmat ko'rsatish takliflarimizni jahon andozalari darajasiga yetkazish imkonini beradi. Shu bois, mamlakatimiz aholisini aksariyat qismini qishloq joylarda yashashini inobatga oladigan bo'lsak, oziq-ovqat mahsulotlarini yetishtirish, tayyorlash, saqlash, qayta ishlash, tashish va sotish bilan shug'ullanadigan maskanlarda milliy turmush tarzimizning o'ziga xos an'ana va qadriyatlarini yaxshi saqlanib qolgan. Shu sababli ham, mahalliy aholining ijtimoiy faolligini oshirish, zamon bilan hamnafas yashashini shakllantirishda turizm infratuzilmasi va servis xizmatlari yo'lga qo'yilishi muhim ahamiyatga ega. Mazkur bandlik hisobiga qishloqda ijtimoiy mehnatning xarakteri davriy tus oladi, milliy ishlab chiqarish turlari rivojlanadi, eng muhimi, zamonaviy xizmat ko'rsatishning ilg'or usullari yaratiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Azizkulov B.X., Siddiqov A.A. Assessment of the features of investment in the development of agrotourism based on a cluster approach. Journal of innovations in economy. 2021. Vol. 4, Issue 1. (40-48) pp. DOI 10.26739/2181-9491-2021-1-6.
2. Tashmatov, Sh. U. (2021). TURIZMNING MAMLAKAT IJTIMOY-IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI AHAMIYATI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(4), 1128-1132.
3. Tursunov F.U., Azizkulov B.X. Rriorities of tourism and ways to increase their attractiveness. Journal of innovations in economy. 2021. Vol.4. Issue 5. pp: 4-10.
4. To'xliyev I.S., Qudratov G'.X., Pardayev M.Q. Turizmni rejalashtirish. Darslik. -T.: Iqtisodiyot-moliya, 2010. -157 b.

6. Axtamova M. E., Urazov S. Sh. NEGOSUDARSTVENNIE SPOSOBI PRIMENENIYA OPITA RAZVITIX STRAN DLYA POVISHENIYA EFFEKTIVNOSTI OBRAZOVATELNIX USLUG V O'ZBEKISTANE //Arxivarius. - 2021. - T. 7. - №. 4 (58). - S. 37-40.

